

SMAELE, Albert de (Schaarbeek 18 juni 1921).
Schoonzoon van **Gustaaf Sap**.

Volgde Grieks-Latijnse humaniora aan het Sint-Jozefscollege in Aalst, de stad waar zijn vader industrieel was. Van 1938 tot 1943 studeerde De Smaele aan de Katholieke Universiteit van Leuven, waar hij doctor in de rechter., baccalaureus in de thomistische wijsbegeerte, licentiaat in het notariaat en licentiaat in de politieke en sociale wetenschappen werd. Hij volbracht in 1944 zeven maanden stage aan de balie van Brussel, verbleef na de bezetting als Belgisch soldaat in Ierland en was daarna zes maanden lang verbonden aan het kabinet van de travailistischgezinde minister voor oorlogsschade Jacques Basyn (Union Démocratique Belge – Belgische Democratische Unie). Vervolgens bereidde De Smaele

de terugkeer voor van het katholieke Vlaamsgezinde dagblad *De Standaard* en bouwde de naamloze vennootschap De Standaard uit tot een der grootste persgroepen van België. Van 1961 tot 1973 maakte hij deel uit van de raad van beheer van de Belgische Radio en Televisieomroep, een ambt waarvoor hij door de leden van de Christelijke Volkspartij in die raad werd gecoöpteerd. Na een geruchtmakend faillissement moest hij in 1976 de leiding over De Standaard-groep afstaan; de groep werd hervormd overgenomen door de nieuwe Vlaamse Uitgeversmaatschappij.

De Smaele speelde als scholier en student een rol in de katholieke Vlaamsgezinde en sociale beweging. In het Sint-Jozefscollege te Aalst was hij voorzitter van de Katholieke Studentenactie – Jong Vlaanderen. Aan de universiteit in Leuven was hij voorzitter van het Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond voor Oost-Vlaanderen. In 1943 werd hij algemeen voorzitter van dat verbond. In 1942 stichtte hij in Aalst de Ozanamkring, een charitatieve studentenvereniging, die hij tot 1945 als voorzitter leidde. In de oorlogsjaren was hij in Leuven een leidende figuur in de niet-collaborerende katholieke studentenactie die moeilijkheden met de bezetter kreeg.

De Smaele heeft door zijn persoonlijk optreden een moeilijk te schatten invloed uitgeoefend op de naoorlogse Vlaamse emancipatiestrijd. Via zijn krant heeft hij vooreerst de anti-Vlaamse en andere onrechtvaardige aspecten van de repressie bestreden. Later steunde hij sterk het streven naar culturele autonomie, waarbij hij onder meer een ingrijpende rol speelde bij kwesties als de splitsing van het departement van onderwijs en van de universiteit in Leuven (onderwijs).

Als dagbladuitgever was hij de mening toegedaan, dat een sterke onderneming de beste garantie is voor de persvrijheid, waarbij hij zich afzette tegen overheidsinmenging. Tussen de emancipatie van het Vlaamse volk en de evolutie van *De Standaard* zag hij een sterk parallellisme.

LITERATUUR: R. Fort, 'Albert De Smaele. Flamingant sans rancoeur', in *Le Monde* (24 augustus 1972); – G. Durnez, *De Standaard. Het levensverhaal van een Vlaamse krant*, 2 dln., 1985-1993; – id., 'Denkend aan Max Wildiers', in *Vlaanderen Morgen* (november-december 1996).

ILLUSTRATIE(S), zie: *De Standaard*.

GASTON DURNEZ*